

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ, ІСТОРІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ, СОЦІОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ
РОБОТИ**

**ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ
У ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

**Кваліфікаційна робота (проєкт)
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»**

Виконала: здобувачка 4 курсу 07-411 групи
спеціальності 231 Соціальна робота
освітньо-професійної програми «Соціальна
робота»
Валерія НЕСТЕРЕНКО

Керівник: к.пед. н., доцент Тетяна ШВЕЦЬ
Рецензент: заступник директора
територіального центру соціального
обслуговування (надання соціальних послуг)
Суворовського району м. Херсона
Оксана ПАЩЕНКО

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНТЕГРАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ У ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ	5
1.1 Внутрішньо переміщені особи: поняття, види, правовий статус...	5
1.2 Проблеми і потреби внутрішньо переміщених осіб та специфіка їх інтеграції у територіальних громадах	7
РОЗДІЛ 2. ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ У ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	12
2.1 Аналіз стану інтеграції внутрішньо переміщених осіб у територіальних громадах на прикладах окремих регіонів України ...	12
2.2 Пропозиції щодо покращення інтеграції внутрішньо переміщених осіб у територіальних громадах	19
ВИСНОВКИ.....	25
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	28
ДОДАТКИ.....	32
Додаток А. Кодекс академічної доброчесності здобувача освіти Херсонського державного університету	32

ВСТУП

Актуальність теми. Проблема внутрішнього переміщення населення в Україні є одним з найгостріших наслідків війни та анексії Криму Російською Федерацією.

За даними Міністерства соціальної політики України, станом на 1 лютого 2023 року кількість внутрішньо переміщених осіб (ВПО) складала 1 453 000 осіб, з яких близько 60% проживають у територіальних громадах, що знаходяться поблизу лінії розмежування.

З початку російсько-української війни в 2014 році кількість ВПО в Україні досягла 4,9 млн осіб, що ставить перед державою та суспільством складні завдання щодо їх соціального захисту, правового статусу, економічної адаптації та громадянської інтеграції.

Інтеграція ВПО у територіальні громади є важливим фактором забезпечення їх прав та потреб, а також сприяння миротворчому процесу та соціально-економічному розвитку країни.

Воєнний стан, який був запроваджений у листопаді 2022 року на території деяких областей України у зв'язку з загостренням ситуації на сході, став додатковим викликом для інтеграції ВПО, оскільки обмежив їх свободу пересування, доступ до соціальних послуг та можливостей зайнятості.

Метою дослідження є аналіз особливостей інтеграції ВПО у територіальних громадах в умовах воєнного стану та розробка рекомендацій щодо покращення цього процесу.

Для досягнення мети поставлено такі **завдання**:

- Охарактеризувати сучасний стан проблеми внутрішнього переміщення населення в Україні та її правове регулювання.
- Проаналізувати вплив воєнного стану на ситуацію з ВПО та їх інтеграцію у територіальні громади.
- Дослідити досвід інтеграції ВПО у територіальних громадах на прикладах обраних регіонів України.
- Запропонувати рекомендації інтеграції внутрішньо переміщених осіб.

Об'єктом дослідження соціальна робота із внутрішньо переміщеними особами.

Предмет дослідження – особливості інтеграції внутрішньо переміщених осіб у територіальних громадах в умовах воєнного стану.

Методи дослідження. У процесі дослідження використано загальні методи наукового пізнання, здебільшого описовий метод; аналіз нормативно-правової бази щодо забезпечення прав і свобод ВПО, зокрема права на участь у вирішенні місцевих справ; аналіз міжнародних стандартів та досвіду інших країн з питань інтеграції та адаптації ВПО до приймаючих громад.

Теоретичну й методологічну основу дослідження складають наукові джерела з заданої тематики, тематичні підручники.

Інформаційною базою дослідження є наукові публікації з питань вивчення міграційних процесів в Україні, а також статистичні матеріали та інформація у мережі Інтернет.

Науковою новизною роботи є визначення проблем, з якими стикаються внутрішньо переміщені особи, що перебувають у територіальних громадах, а також запропонування шляхів їх інтеграції.

Практична значимість полягає у можливостях застосування результатів дослідження для полегшення інтеграції внутрішньо переміщених осіб у територіальних громадах.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження були обговорені під час попередніх захистів кваліфікаційної роботи на засіданні кафедри філософії, соціології та соціальної роботи (протоколи від 06.02.2023 р. № 6).

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дослідження складає 32 сторінках, основний текст роботи розміщений на 31 сторінці.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНТЕГРАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ У ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

1.1. Внутрішньо переміщені особи: поняття, види, правовий статус

Внутрішньо переміщені особи (ВПО) – це люди, які були змушені покинути свої домівки або місця постійного проживання внаслідок внутрішнього конфлікту, насильства, природних катастроф, війни або інших надзвичайних ситуацій, але залишаються в межах власної країни.

ВПО можуть бути класифіковані за різними критеріями, такими як:

1. За причиною переміщення:

- Внутрішній конфлікт: коли люди були змушені покинути свої домівки через військові дії або насильство;
- Природні катастрофи: коли люди були змушені покинути свої домівки через природні катастрофи, такі як землетруси, повені, цунамі, стихійні лиха тощо;
- Інші надзвичайні ситуації: коли люди були змушені покинути свої домівки через інші причини, такі як епідемії, радіаційні аварії, нафтові викиди тощо.

2. За місцем переміщення:

- Внутрішній переміщення в межах країни: коли ВПО залишаються в межах своєї країни;
- Міжнародне переміщення: коли ВПО перетинають міжнародні кордони.

3. За тривалістю переміщення:

- Тимчасові ВПО: коли переміщення триває менше 12 місяців;
- Довготривалі ВПО: коли переміщення триває більше 12 місяців.

Загалом, ВПО є дуже вразливою групою людей, які потребують особливої уваги та захисту соціальних служб та громадськості.

Україна прийняла низку законодавчих актів, що регулюють правовий статус внутрішньо переміщених осіб (ВПО).

Основним законом, що регулює статус ВПО в Україні, є Закон України "Про захист прав та свобод внутрішньо переміщених осіб". Цей закон визначає правовий статус ВПО, зокрема їхні права та обов'язки, а також встановлює механізми захисту прав ВПО від дискримінації та інших негативних проявів.

Закон також передбачає встановлення державних гарантій щодо соціального захисту ВПО, включаючи право на житло, медичну допомогу, освіту та зайнятість. Держава зобов'язується надавати необхідну допомогу та підтримку ВПО у процесі їхнього інтегрування в нове місце проживання.

Крім того, в Україні існує Національна стратегія захисту прав та інтересів внутрішньо переміщених осіб на період до 2020 року, яка передбачає комплексний підхід до захисту прав ВПО, включаючи заходи з їхнього відновлення, інтеграції та соціальної адаптації.

Україна також ратифікувала Конвенцію ООН про захист прав внутрішньо переміщених осіб, що передбачає додаткові міжнародні гарантії захисту прав ВПО.

Внутрішньо переміщені особи (ВПО) в Україні мають правовий статус, який закріплюється законом "Про внутрішньо переміщених осіб". Цей закон був прийнятий у 2014 році і визначає права та обов'язки ВПО, а також механізми їх захисту та підтримки.

Закон "Про внутрішньо переміщених осіб" визначає ВПО як осіб, які змушені були залишити свої домівки внаслідок військового конфлікту, насильства, загрози життю та здоров'ю, зруйнованих будинків та інфраструктури, обмеження доступу до основних послуг та робочих місць.

Закон передбачає, що ВПО мають право на захист своїх прав та свобод, включаючи право на житло, медичну допомогу, освіту та працю. Вони також мають право на доступ до інформації та право на участь у прийнятті рішень, які стосуються їх життя та добробуту.

Закон передбачає створення спеціального органу державної влади, який відповідає за реалізацію політики щодо ВПО, а також за координацію дій міністерств та інших органів влади у цій сфері. Цей орган називається Державним агентством з питань внутрішньо переміщених осіб.

Закон також передбачає механізми захисту прав ВПО, зокрема, право на скаргу до відповідних органів влади та судів. Крім того, ВПО мають право на підтримку від міжнародних організацій та громадських організацій.

Україна ратифікувала Конвенцію ООН про захист прав внутрішньо переміщених осіб.

Правове регулювання проблеми ВПО в Україні здійснюється на основі Закону України "Про внутрішньо переміщених осіб" від 20 грудня 2016 року. Згідно з цим законом, внутрішньо переміщена особа - це громадянин України або особа без громадянства, яка перебуває на тимчасово контрольованій або тимчасово окупованій території України, який покинув своє місце проживання внаслідок збройного конфлікту, порушення прав людини та їх основоположних свобод, що створило небезпечну або неможливу для життя ситуацію.

Законом передбачені заходи підтримки інтеграції ВПО у суспільство та їх соціальну захищеність, в тому числі надання безоплатної медичної допомоги, допомога в здійсненні пенсійних виплат та матеріальної допомоги, допомога в забезпеченні житлом та вирішенні інших проблем, що виникають під час переселення. Однак, відповідно до досліджень, існують проблеми в реалізації заходів підтримки інтеграції ВПО, такі як відсутність житла, робочих місць, низький рівень освіти

1.2. Проблеми і потреби внутрішньо переміщених осіб та специфіка їх інтеграції у територіальних громадах

Внутрішньо переміщені особи (ВПО) зазвичай стикаються з низкою проблем та потреб, особливо при переїзді до нової території та інтеграції в

нове оточення. Деякі з основних проблем та потреб ВПО у територіальних громадах можуть включати:

1. Житло:

Багато ВПО мають проблеми з отриманням житла, особливо у випадку, коли вони покинули своє місце проживання у зв'язку з конфліктом чи катастрофою. Вони можуть не мати грошей на оплату оренди або купівлю житла, або не мати знань про доступні можливості житла та процедури отримання житла у новій територіальній громаді.

2. Робота та зайнятість:

ВПО можуть мати проблеми з пошуком роботи, особливо якщо вони не мають освіти, досвіду роботи чи знань про місцевий ринок праці. Вони також можуть бути дискриміновані через свій статус ВПО.

3. Медична допомога:

ВПО можуть потребувати медичної допомоги, але вони можуть мати проблеми з доступністю до неї. Вони можуть не знати, які медичні послуги доступні у новій територіальній громаді, або не мати грошей на оплату медичної допомоги.

4. Освіта:

ВПО можуть мати проблеми з доступом до освіти, особливо якщо вони мають дітей, які потребують освіти. Вони можуть не знати, які навчальні заклади доступні у новій територіальній громаді, або не мати грошей на оплату навчання.

5. Соціальна адаптація:

ВПО можуть мати проблеми зі своєю соціальною адаптацією у новій територіальній громаді. Вони можуть стик

Інтеграція внутрішньо переміщених осіб (ВПО) у територіальні громади є важливим процесом для їх успішної адаптації та включення у нове оточення. Деякі з механізмів та напрямів інтеграції ВПО у територіальних громадах можуть включати:

1. **Забезпечення житла:** Один з основних механізмів інтеграції ВПО у територіальні громади - забезпечення житла. Це може бути здійснене шляхом надання житла на пільгових умовах, сприяння у пошуку житла або надання фінансової допомоги для оренди або купівлі житла.

2. **Забезпечення роботи:** Інший важливий механізм інтеграції ВПО - забезпечення роботи. Це може бути здійснене шляхом надання професійної підготовки та підтримки у пошуку роботи, сприяння відкриттю власного бізнесу, або за допомогою надання фінансової допомоги для створення робочих місць.

3. **Медична допомога:** Для успішної інтеграції ВПО у територіальну громаду необхідно забезпечити доступність медичної допомоги. Це може бути здійснене шляхом надання інформації про доступні медичні послуги та процедури отримання медичної допомоги, або шляхом забезпечення доступу до медичних закладів та програм медичної допомоги.

4. **Освіта:** Забезпечення доступності освіти для ВПО є також важливим напрямом інтеграції. Це може бути здійснене шляхом забезпечення доступу до навчальних закладів.

Інтеграція внутрішньо переміщених осіб (ВПО) є складним і багатовимірним процесом, який потребує дієвих механізмів та напрямків. Основні напрямки інтеграції ВПО в територіальних громадах можна виділити наступні:

1. Соціально-економічна інтеграція

Один з основних механізмів інтеграції ВПО – це забезпечення їх соціально-економічної інтеграції в територіальні громади. Цей процес передбачає надання ВПО доступу до ринку праці та житла, а також забезпечення їх соціального захисту, освіти та охорони здоров'я.

2. Культурна інтеграція

Важливим напрямом інтеграції ВПО є їх культурна інтеграція в територіальні громади. Цей процес можна забезпечити за допомогою проведення культурних заходів, обмінів та взаємодії з місцевими жителями.

3. Юридична інтеграція

Юридична інтеграція – це важливий механізм, який передбачає забезпечення ВПО доступу до юридичної допомоги та захисту їх прав та інтересів. Цей процес може бути забезпечений шляхом забезпечення доступу до правової інформації та надання юридичної допомоги.

4. Політична інтеграція

Політична інтеграція – це важливий механізм, який передбачає залучення ВПО до участі у прийнятті рішень на місцевому та національному рівнях. Цей процес може бути забезпечений шляхом забезпечення представництва ВПО.

Інтеграція внутрішньо переміщених осіб (ВПО) у територіальних громадах є важливим завданням, яке потребує використання різноманітних механізмів та напрямів. Основні з них:

1. Житлове забезпечення: забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом є одним із найважливіших аспектів їх інтеграції.

Для цього можуть застосовуватися такі механізми, як:

- надання житла у власності або у користуванні;
- надання субсидій на оплату житла;
- надання матеріальної допомоги на придбання житла;
- будівництво нового житла за допомогою державних програм.

2. Соціальна підтримка: для інтеграції ВПО необхідна соціальна підтримка, яка може забезпечуватися через такі механізми:

- надання медичної допомоги та страхування;
- надання послуг з працевлаштування та професійної підготовки;
- надання допомоги у вирішенні питань щодо освіти, культури та дозвілля.

3. Економічна підтримка: для інтеграції ВПО в економіку територіальних громад необхідно використовувати наступні механізми:

- надання фінансової допомоги на розвиток підприємництва;
- надання пільгових кредитів на відкриття власного бізнесу;
- створення сприятливих умов для працевлаштування та розвитку малих та середніх підприємств.

РОЗДІЛ 2

ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ У ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

2.1. Аналіз стану інтеграції внутрішньо переміщених осіб у територіальних громадах на прикладах окремих регіонів України

Україна знаходиться серед країн з найбільшою кількістю внутрішньо переміщених осіб (ВПО) в світі. Згідно з даними ООН, на кінець 2020 року більше 1,4 мільйона людей в Україні були ВПО внаслідок збройного конфлікту на сході країни.

ВПО в Україні знаходяться в складних життєвих умовах та зазвичай потребують допомоги та підтримки з боку держави та громадськості. Більшість ВПО мають проблеми з отриманням доступу до житла, роботи та медичної допомоги. Часто вони змушені жити в тимчасових житлах, які не відповідають їхнім потребам та нормам. Також ВПО можуть бути зазначені у величезній незахищеності щодо своїх прав, таких як право на освіту, здоров'я та зайнятість.

Крім того, ВПО в Україні стикаються з ризиками використання їх у сексуальній та трудовій експлуатації, торгівлі людьми та злочинності, зокрема злочинів на гендерній основі. Впровадження ефективних заходів з захисту прав ВПО та запобігання цим ризикам є однією з основних проблем, з якими стикаються українські влади та громадськість.

За даними ООН, станом на 2021 рік, понад 1,5 мільйона людей перебуває у статусі внутрішньо переміщених осіб в Україні. Вони були змушені залишити свої домівки через насильство, загрозу життю та здоров'ю, зруйновані будинки та інфраструктуру, обмеження доступу до основних послуг та робочих місць.

Однією з основних проблем ВПО в Україні є доступ до житла. Більшість з них мешкають у непридатних для проживання умовах, а також стикаються зі складнощами у знаходженні нових житлових приміщень та отриманні відшкодування за втрачені майнові права.

Також ВПО мають проблеми з отриманням медичної допомоги, освіти та роботи. Вони часто мають недостатній рівень освіти та професійних навичок, що обмежує їх можливості на ринку праці.

Крім того, ВПО стикаються зі складнощами у забезпеченні своїх прав та захисту від насильства та дискримінації. Вони потребують додаткової підтримки та захисту від державних органів, міжнародних організацій та громадських інститутів.

Уряд України прийняв ряд заходів для поліпшення ситуації з ВПО, таких як прийняття закону "Про внутрішньо переміщених осіб", створення спеціального органу державної влади.

В цілому, ситуація з внутрішньо переміщеними особами в Україні є складною та потребує комплексної підтримки та розв'язання соціально-економічних проблем, що стоять перед цією категорією населення.

У багатьох випадках ВПО в Україні мають обмежений доступ до основних матеріальних, медичних та соціальних послуг. Багато з них також зазнають дискримінації та нерівності у доступі до робочих місць, освіти та інших можливостей. Найбільшу уразливість серед ВПО демонструють жінки, діти, люди похилого віку та інваліди.

Одним з основних проблем ВПО в Україні є брак житла. За даними Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, понад 150 тисяч ВПО в країні перебувають без житла, а понад 500 тисяч проживають у тимчасовому житлі. На додаток до цього, у багатьох випадках ВПО мають обмежений доступ до робочих місць, освіти та інших можливостей.

Уряд України прийняв ряд заходів для поліпшення ситуації з ВПО в країні. Наприклад, було створено спеціальний орган - Державну службу з питань внутрішньо переміщених осіб.

Забезпечення інтеграції внутрішньо переміщених осіб (ВПО) - є складною та комплексною проблемою, яка потребує зусиль держави, міжнародних організацій та громадських інститутів.

Державні органи відіграють важливу роль у забезпеченні інтеграції ВПО в Україні. На державному рівні було прийнято ряд законодавчих актів, що регулюють питання забезпечення прав ВПО та їхньої інтеграції, зокрема Закон України "Про внутрішні переміщені особи", Програма дій щодо реалізації Національної стратегії захисту прав людини на період до 2020 року та інші. Проте, деякі проблеми відносно інтеграції ВПО залишаються нерозв'язаними через недостатній рівень реалізації законодавчих та програмних засад.

Міжнародні організації, такі як Організація Об'єднаних Націй (ООН), Міжнародна організація з міграції (МОМ), Рада Європи та інші, також відіграють важливу роль у підтримці інтеграції ВПО в Україні. Вони надають технічну допомогу та фінансову підтримку проектам з реінтеграції та підтримки ВПО, сприяють створенню міжнародних норм та стандартів у галузі захисту прав ВПО та контролюють дотримання цих норм.

Громадські інститути також відіграють важливу роль у забезпеченні інтеграції ВПО. Вони розробляють та впроваджують проекти з підтримки ВПО.

Державні органи, міжнародні організації та громадські інститути грають важливу роль у забезпеченні інтеграції внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Кожен з цих суб'єктів може зробити свій внесок у розв'язання проблем і викликів, пов'язаних із інтеграцією ВПО.

Державні органи мають ключову роль у забезпеченні законодавчого та інституційного забезпечення інтеграції ВПО. Для цього необхідно створити необхідні правові умови, визначити політику держави щодо ВПО та

розробити програми підтримки, які забезпечать їхню соціальну, економічну та культурну інтеграцію.

Міжнародні організації, такі як ООН, Європейський Союз, Міжнародний комітет Червоного Хреста та інші, можуть надавати фінансову, технічну та інформаційну підтримку країнам, що стикаються з проблемою ВПО. Вони можуть сприяти виконанню міжнародних стандартів щодо захисту прав людини та забезпеченню гуманітарної допомоги ВПО.

Громадські інститути, такі як громадські організації, благодійні фонди та волонтерські групи, можуть надавати допомогу ВПО на місцевому рівні. Вони можуть забезпечити освіту, медичну допомогу, правову допомогу та інші послуги, а також сприяти інтеграції ВПО у місцеве життя та спільноту.

Аналіз ефективності заходів щодо інтеграції внутрішньо переміщених осіб у територіальних громадах може проводитись на прикладах окремих регіонів України.

Наприклад, в Донецькій та Луганській областях, де через конфлікт на сході країни значна кількість людей стали внутрішньо переміщеними особами, проведено ряд заходів щодо їх інтеграції. Зокрема, утворено центри надання послуг внутрішньо переміщеним особам, які надають їм допомогу у здійсненні правових та медичних послуг, допоможуть знайти роботу та житло. Також проводяться програми підтримки та інтеграції внутрішньо переміщених осіб у громадське життя, організовуються курси професійної підготовки та перепідготовки.

У Запорізькій області діє Програма соціально-економічної інтеграції внутрішньо переміщених осіб, за якою проводяться заходи щодо працевлаштування, житлової підтримки та підтримки підприємництва внутрішньо переміщених осіб.

В Одеській області організовано мобільні команди, які надають консультації внутрішньо переміщеним особам та допомагають у вирішенні проблем з працевлаштуванням, медичною допомогою та отриманням соціальних послуг.

У Харківській області діє Програма соціально-економічної інтеграції внутрішньо переміщених осіб, яка передбачає проведення різноманітних заходів, а також діє Програма інтеграції ВПО, яка передбачає надання допомоги у пошуку роботи, підтримці підприємницької діяльності, навчанні у навчальних закладах та інших сферах. Також тут створено Центр соціально-психологічної реабілітації ВПО та Фонд підтримки ВПО, які забезпечують підтримку у різних аспектах їхнього життя.

На прикладі деяких регіонів України можна прослідкувати ефективність заходів щодо інтеграції внутрішньо переміщених осіб (ВПО) у територіальних громадах.

Одним з прикладів може бути Донецька область. Тут було створено Координаційний центр з питань інтеграції ВПО, який забезпечує підтримку та координацію дій з інтеграції ВПО. У рамках центру створено Центр надання адміністративних послуг та Соціальний центр для ВПО, де їм надають консультації та допомогу у різних сферах.

У Львівській області реалізовується Програма соціально-економічної інтеграції ВПО, яка передбачає надання допомоги у пошуку роботи, житла та медичної допомоги. Також тут діє Центр підтримки ВПО та Рада з питань ВПО, які забезпечують координацію та підтримку дій щодо інтеграції ВПО.

Однак, незважаючи на заходи, які було вжито, проблеми з інтеграцією ВПО в територіальні громади залишаються.

Проблеми та перешкоди у процесі інтеграції внутрішньо переміщених осіб (ВПО) у територіальних громадах (ТГ) стають особливо актуальними в умовах воєнного стану, який може призвести до збільшення кількості ВПО в країні. Для забезпечення успішної інтеграції ВПО у ТГ в умовах воєнного стану необхідно розглянути наступні проблеми та перешкоди:

1. Брак житла:

Умови житла є однією з найважливіших проблем для ВПО. У разі введення воєнного стану може збільшитись кількість ВПО, що потребують

житла. Держава має забезпечувати безкоштовну надбудову та реконструкцію житла для ВПО.

2. Брак робочих місць:

дання можливості отримати роботу є важливою складовою процесу інтеграції. В умовах воєнного стану багато підприємств можуть припинити роботу, що може призвести до збільшення кількості безробітних серед ВПО. Для розв'язання цієї проблеми необхідно створювати нові робочі місця та надавати підтримку у підприємницькій діяльності.

3. Соціальна інтеграція:

Соціальна інтеграція є важливою складовою процесу інтеграції ВПО у ТГ. В умовах воєнного стану може збільшитись кількість ВПО, що мають проблеми зі здоров'ям та психологічним станом. Для забезпечення соціальної інтеграції ВПО необхідно забезпечувати доступ до соціальних послуг та розвивати програми психологічної підтримки.

Виявлення проблем і перешкод у процесі інтеграції внутрішньо переміщених осіб (ВПО) у територіальних громадах в умовах воєнного стану є важливим завданням для ефективного врегулювання конфлікту та забезпечення прав людей на життя та безпеку.

Однією з основних проблем є відсутність достатньої кількості житла для ВПО. Багато з них змушені проживати у непридатних для мешкання умовах, що погіршує їхні життєві умови та здоров'я.

Також, необхідно вирішувати проблему забезпечення доступу ВПО до основних соціальних послуг, таких як медична допомога, освіта та працевлаштування. Велика кількість ВПО мають низький рівень освіти та професійної підготовки, що зменшує їхні шанси на працевлаштування та забезпечення достойного рівня життя.

Також, інтеграція ВПО у територіальні громади може стикатися з недостатньою підтримкою та сприйняттям місцевого населення. Необхідно забезпечити ефективну роботу з місцевими громадами та забезпечити їм необхідну інформацію про ситуацію з ВПО та їхні права.

Нарешті, важливо враховувати психологічні наслідки, які можуть виникати у ВПО внаслідок втрати дому та близьких людей, та забезпечити необхідну підтримку психологічної реабілітації.

Процес інтеграції внутрішньо переміщених осіб в територіальні громади є складним і пов'язаним з багатьма проблемами та перешкодами, особливо в умовах воєнного стану.

Деякі з головних проблем і перешкод, які можуть виникати, наведено нижче:

1. Брак житла та інфраструктури: Внутрішньо переміщені особи часто змушені шукати нове житло, що може бути вкрай складним в умовах воєнного конфлікту. Більшість існуючих житлових об'єктів можуть бути пошкоджені або знищені в результаті бойових дій, що ускладнює забезпечення житла для внутрішньо переміщених осіб.

2. Відсутність робочих місць: Зниження економічної активності в регіонах, що перебувають у зоні конфлікту, може призвести до відсутності робочих місць для внутрішньо переміщених осіб. Це може призвести до зниження доходів та загострення проблеми бідності.

3. Соціальна інтеграція: Інтеграція внутрішньо переміщених осіб в територіальні громади також може стикатися зі значними соціальними перешкодами. Вони можуть стикатися зі стереотипами, дискримінацією та незрозумінням з боку місцевого населення.

4. Погіршення здоров'я: Наслідки війни та переміщення можуть призвести до погіршення стану здоров'я внутрішньо переміщених осіб, зокрема психічного здоров'я.

5. Бюрократичні перешкоди: Особи, які переміщуються, можуть зіткнутися з бюрократичними перешкодами при отриманні необхідних документів.

2.2. Пропозиції щодо покращення інтеграції внутрішньо переміщених осіб у територіальних громадах

Розробка стратегічних напрямків політики щодо інтеграції внутрішньо переміщених осіб (ВПО) є надзвичайно важливим завданням для держави, оскільки ця категорія населення потребує особливої уваги та допомоги.

Одним з головних напрямків політики щодо інтеграції ВПО є забезпечення їх прав та свобод. Для цього необхідно створити належні умови для отримання ВПО доступу до основних послуг, таких як медичне обслуговування, освіта, житло та соціальна підтримка. Також важливо забезпечити належний рівень захисту прав ВПО на працю, надати їм доступ до професійної підготовки та роботи.

Ще одним важливим напрямком політики є забезпечення ВПО необхідних матеріальних ресурсів. Для цього потрібно створити сприятливе середовище для розвитку бізнесу та інших форм зайнятості, забезпечити належну підтримку фермерських господарств та малих підприємств, які можуть забезпечити робочі місця для ВПО.

Також важливим аспектом політики є забезпечення ВПО доступу до освіти та культури. Необхідно створити належні умови для навчання та отримання освіти, зокрема, шляхом надання безкоштовних курсів та підтримки навчальних закладів, які надають освіту ВПО. Також важливо забезпечити доступ ВПО до культурних заходів та мистецьких подій.

Для успішної інтеграції ВПО важливо забезпечити їх участь у прийнятті рішень, які стосуються їхнього життя.

Розробка стратегічних напрямків політики щодо інтеграції внутрішньо переміщених осіб (ВПО) має на меті забезпечення їхньої повноцінної інтеграції у територіальні громади та забезпечення їхніх прав на життя та безпеку. Основні напрямки політики щодо інтеграції ВПО можуть бути такими:

1. Житлове забезпечення. Необхідно забезпечити ВПО житлом, що відповідає їхнім потребам та можливостям. Для цього можуть використовуватися різні форми підтримки, такі як пільгове житло, програми іпотеки зі знижкою, субсидії та інші форми підтримки.

2. Соціальна інтеграція. Необхідно забезпечити доступ ВПО до основних соціальних послуг, таких як медична допомога, освіта та працевлаштування. Для цього можуть використовуватися різні програми та проекти, що спрямовані на підвищення рівня освіти та професійної підготовки, підтримку у працевлаштуванні та створення умов для розвитку підприємництва.

3. Інформаційна підтримка. Необхідно забезпечити ВПО необхідну інформацію про їхні права та можливості, що допоможе їм легше інтегруватися у територіальні громади. Для цього можуть використовуватися різні форми інформаційної підтримки, такі як брошури, інформаційні стенди, сайти та інші засоби масової інформації.

Розробка стратегічних напрямків політики щодо інтеграції внутрішньо переміщених осіб (ВПО) є важливим завданням для уряду України та інших зацікавлених сторін. Основною метою такої політики є забезпечення доступу ВПО до соціальних, економічних, освітніх та інших послуг та ресурсів, необхідних для успішної інтеграції у новому місці проживання.

Основні напрямки такої стратегії можуть включати:

1. Забезпечення правового захисту ВПО. Необхідно розробити та впровадити ефективний механізм правового захисту ВПО та їхніх прав, зокрема у сферах праці, житла, охорони здоров'я та освіти.

2. Підтримка доступу ВПО до основних соціальних послуг. Уряд повинен забезпечити доступність медичної допомоги, освіти та житла для ВПО, зокрема шляхом розробки спеціальних програм та проектів.

3. Створення сприятливих умов для здійснення бізнесу ВПО. Уряд повинен створити сприятливі умови для здійснення бізнесу ВПО, забезпечуючи доступ до кредитів та інших ресурсів.

4. Розвиток інфраструктури в територіях, де знаходяться ВПО. Уряд повинен забезпечити розвиток інфраструктури в територіях, де знаходяться ВПО, зокрема, будівництво доріг, водопроводів та каналізації, що сприятиме забезпеченню гідних умов проживання для ВПО.

5. Забезпечення інформаційної підтримки ВПО. Уряд повинен забезпечити доступність інформації про права та можливості ВПО.

Україна є однією з країн світу, яка стикається з проблемою внутрішньо переміщених осіб через збройний конфлікт на Донбасі. Це призвело до значного збільшення кількості людей, які шукають притулок у безпечних областях країни. Інтеграція внутрішньо переміщених осіб є складним і важливим завданням для держави, оскільки вони мають свої потреби та проблеми.

Для успішної інтеграції внутрішньо переміщених осіб потрібні комплексні заходи, зокрема забезпечення доступу до житла, праці, освіти, медичних та соціальних послуг. Важливою роллю у цьому процесі грають державні органи, міжнародні організації та громадські інститути, які забезпечують фінансову, технічну та іншу допомогу.

Аналіз ефективності заходів щодо інтеграції внутрішньо переміщених осіб в різних регіонах України показав, що існують як успішні приклади, так і проблемні ситуації. Важливим є виявлення та усунення причин невдач і запровадження кращих практик, що дозволить досягти більш успішних результатів.

Умови воєнного стану теж ускладнюють процес інтеграції внутрішньо переміщених осіб, оскільки призводять до погіршення економічної та соціальної ситуації в країні. Проте, державні органи мають забезпечувати достатній рівень захисту та допомоги внутрішньо переміщеним особам незалежно від умов воєнного стану.

На основі аналізу ситуації з внутрішньо переміщеними особами в Україні та ролі державних органів, міжнародних організацій та громадських інститутів у забезпеченні їх інтеграції в територіальні громади, можна

визначити деякі конкретні заходи щодо підтримки та інтеграції внутрішньо переміщених осіб.

Деякі з таких заходів можуть включати:

1. Створення спеціальних програм підтримки для внутрішньо переміщених осіб, які містять в собі різні заходи, такі як надання житла, працевлаштування, доступ до медичних та соціальних послуг, навчання та інші види допомоги.

2. Розробка та впровадження програм професійної реабілітації та перекваліфікації для внутрішньо переміщених осіб, що допоможуть їм знайти роботу та інтегруватися в нове оточення.

3. Створення партнерства між урядовими органами, міжнародними організаціями, громадськими організаціями та бізнес-структурами для забезпечення реалізації програм та проектів підтримки та інтеграції внутрішньо переміщених осіб.

4. Забезпечення доступу внутрішньо переміщених осіб до медичних та соціальних послуг, включаючи психологічну та психіатричну допомогу, яка може бути особливо важливою для людей, які досвідчили насильства або втрати.

5. Розвиток мережі центрів підтримки внутрішньо переміщених осіб у територіальних громадах, які надають послуги

Необхідно розробити комплекс заходів, спрямованих на поліпшення їхньої матеріальної, соціальної, медичної та освітньої ситуації.

До першочергових заходів слід віднести:

- створення інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб для визначення їхньої потреби у житлі, медичній допомозі, освіті та інших сферах життєдіяльності;
- забезпечення доступу внутрішньо переміщених осіб до проживання в муніципальних житлових фондах;

- створення курсів та семінарів з професійної підготовки та перепідготовки для внутрішньо переміщених осіб;
- забезпечення доступу до медичної допомоги та програми профілактики захворювань;
- підтримка внутрішньо переміщених осіб в організації бізнесу та підприємництва;
- створення спеціалізованих центрів надання правової допомоги внутрішньо переміщеним особам.

Реалізація таких заходів допоможе зменшити соціальну вразливість внутрішньо переміщених осіб та забезпечити їхню інтеграцію в територіальні громади. При цьому важливо забезпечити розуміння та підтримку з боку державних органів, міжнародних організацій та громадських інститутів.

Особливу увагу у заходах щодо підтримки внутрішньо переміщених осіб потрібно приділяти таким аспектам:

1. Надання житла. На першому етапі інтеграції важливо забезпечити внутрішньо переміщених осіб житлом. Необхідно створити програми, які забезпечуватимуть внутрішньо переміщених осіб тимчасовим житлом, допомогти в отриманні кредитів на придбання або будівництво власного житла, а також внести зміни до законодавства, щоб забезпечити відповідний рівень захисту прав на житло внутрішньо переміщених осіб.

2. Соціальний захист. Внутрішньо переміщеним особам потрібна допомога в отриманні соціальних послуг, таких як медична допомога, освіта, працевлаштування та пенсії. Для забезпечення цих послуг необхідно створити спеціальні програми та механізми допомоги внутрішньо переміщеним особам у доступі до них.

3. Підтримка в підприємницькій діяльності. Підтримка підприємницької діяльності внутрішньо переміщених осіб може бути ефективним механізмом їх інтеграції в новому місці проживання. Необхідно забезпечити підтримку підприємництва через фінансування проектів, консультаційну допомогу та інші форми допомоги.

4. Освіта та підвищення кваліфікації. Забезпечення можливості навчання та підвищення кваліфікації може допомогти внутрішньо переміщеним особам отримати нову роботу та підвищити свою конкуренції.

ВИСНОВКИ

У процесі дослідження використано загальні методи наукового пізнання, здебільшого описовий метод; аналіз нормативно-правової бази щодо забезпечення прав і свобод ПВО, зокрема права на участь у вирішенні місцевих справ; аналіз міжнародних стандартів та досвіду інших країн з питань інтеграції та адаптації ВПО до приймаючих громад.

Практична значимість полягає у можливостях застосування результатів дослідження для полегшення інтеграції внутрішньо переміщених осіб у територіальних громадах.

Інтеграція вищих навчальних закладів у територіальні громади є важливим елементом розвитку освіти та сприяє взаємодії між університетами та громадами, де вони знаходяться. Умови воєнного стану можуть ускладнити процес інтеграції, але це не означає, що він неможливий. Нижче наведено деякі особливості інтеграції ВПО у територіальних громадах в умовах воєнного стану та можливі рекомендації щодо покращення цього процесу.

Особливості інтеграції ВПО у територіальних громадах в умовах воєнного стану:

1. **Безпека:** Одна з найбільших перешкод для інтеграції ВПО у територіальні громади в умовах воєнного стану - це безпека. Наприклад, можливість терористичних атак на університетський корпус або студентів, що живуть в громаді. Необхідно розробити плани безпеки, які забезпечать захист студентів та співробітників вищих навчальних закладів.

2. **Комунікації:** Комунікація є ключовим аспектом інтеграції ВПО у територіальних громадах. Умови воєнного стану можуть ускладнити комунікацію, але необхідно знайти шляхи забезпечення швидкої та ефективної комунікації між університетами та громадами.

3. **Фінансування:** Воєнний стан може призвести до зменшення фінансування ВПО, що може ускладнити інтеграцію в громади. Необхідно

забезпечити стабільність фінансування вищих навчальних закладів.

Дослідження особливостей інтеграції ВПО у територіальних громадах в умовах воєнного стану може мати практичну значимість для полегшення інтеграції внутрішньо переміщених осіб у територіальних громадах. Особливо у країнах, які переживають збройний конфлікт або інші кризові ситуації, такі як природні катастрофи або епідемії.

Внутрішньо переміщені особи (ВПО) - це люди, які змушені залишити свої домівки внаслідок конфлікту, насильства, природних катастроф або інших небезпек. Їх інтеграція у територіальні громади може бути складною через низку факторів, включаючи соціальну, економічну та психологічну труднощі.

Результати дослідження можуть допомогти у вирішенні таких проблем, як забезпечення безпеки ВПО, поліпшення комунікації між ВПО та громадою, забезпечення стабільного фінансування вищих навчальних закладів, які можуть бути важливими місцями для інтеграції ВПО у територіальні громади.

Дослідження особливостей інтеграції ВПО у територіальних громадах в умовах воєнного стану може мати важливу практичну значимість для полегшення інтеграції внутрішньо переміщених осіб у територіальних громадах. Рекомендації, що випливають з дослідження, можуть бути корисними для розробки ефективних стратегій та програм для інтеграції ВПО у територіальні громади.

Процес інтеграції внутрішньо переміщених осіб у територіальних громадах України є складним та потребує комплексного підходу. Незважаючи на зусилля держави та міжнародних організацій у забезпеченні інтеграції внутрішньо переміщених осіб, існують певні проблеми та перешкоди, такі як недостатня соціальна підтримка, відсутність робочих місць, недоступність освіти та медичної допомоги.

Для підвищення ефективності процесу інтеграції необхідно розробити та реалізувати конкретні стратегічні напрямки та заходи, такі як підвищення рівня соціальної підтримки, створення робочих місць, покращення доступності освіти та медичної допомоги, забезпечення житлом та інфраструктурою. Для успішної реалізації таких заходів необхідна співпраця держави, міжнародних організацій та громадських інститутів.

Однак, в умовах воєнного стану, процес інтеграції внутрішньо переміщених осіб стає ще складнішим. Необхідно забезпечувати безпеку та захист прав внутрішньо переміщених осіб, розвивати інфраструктуру та забезпечувати доступ до необхідних послуг. У таких умовах, важливою є співпраця всіх зацікавлених сторін для забезпечення найбільш ефективного підходу до інтеграції внутрішньо переміщених осіб у територіальні громади.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабенко В. А. Внутрішньо переміщені особи в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення / В. А. Бабенко // Право і безпека. – 2015. – № 4 (61). – С. 11–16.
2. Бабенко В. А. Внутрішньо переміщені особи в Україні: проблеми та перспективи інтеграції : монографія. Київ : Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, 2017. 240 с.
3. Безпека людини в умовах воєнного конфлікту на сході України: монографія / за ред. В. Я. Тація та ін. – Київ : НІСД, 2017. – 312 с.
4. Васильєва І. Особливості інтеграції внутрішньо переміщених осіб у територіальних громадах / І. Васильєва // Україна: події, факти, коментарі. 2018. № 3 (45). С. 12–18.
5. Волкова І. Особливості інтеграції внутрішньо переміщених осіб у територіальних громадах / І. Волкова // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2018. – № 1 (72). – С. 35–42.
6. Волкова Н. О., Левченко О. В., Степанова І. В. Соціальна інтеграція внутрішньо переміщених осіб: теоретичний аспект // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Психологічні науки. 2018. Вип. 1 (2). С. 3–8.
7. Гаврилюк О. М. Правовий статус внутрішньо переміщених осіб в Україні / О. М. Гаврилюк // Правова держава. – 2016. – № 1 (32). – С. 67–71.
8. Горбань О. М., Ковальчук О. М., Левченко О. В., Павленко О. М., Степанова І. В., Тарасюк О. М., Шевчук О. М., Яковлева Н. В. Соціальна інтеграція внутрішньо переміщених осіб: методологія та практика : монографія / за ред. О. М. Горбаня, О. М. Ковальчука, О. В. Левченко ; Херсонський державний університет, Український інститут дослідження екстремізму, Агентство розвитку муніципалітету м. Херсона, ГО «Херсонська обласна асоціація самоорганізації населення». Херсон : ПП Вишемирський В. С., 2019. 248 с.

9. Громадська організація «Право на захист». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://r2p.org.ua/> (дата звернення: 10.03.2023).
10. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://land.gov.ua/>.
11. ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальне положення та правила складання : чинний від 2016-07-01. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 28 с.
12. Закон України «Про внутрішньо переміщених осіб» від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>
13. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII // Верховна Рада України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>.
14. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20 жовтня 2014 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>
15. Звіт «Затяжна тимчасовість: як живуть ВПО у місцях компактного проживання», підготовлений БФ «Право на захист» у співпраці з ГО «Десяте квітня» за підтримки Агентства ООН у справах біженців (УВКБ ООН): [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://r2p.org.ua/zatyazhna-tymchasovist-yak-zhyvut-vpo-u-mistsyah-kompaktnogo-prozhyvannya/>
16. Звіт за результатами всеукраїнського опитування ВПО та мешканців приймаючих громад. Київський міжнародний інститут соціології громад [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kiis.com.ua/materials/pr/20160111_Shpiker-report/Rep_Internews.ukr.pdf
17. Міністерство соціальної політики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.msp.gov.ua/news/14396.html>

18. Порядок виплати пенсій (щомісячного довічного грошового утримання), не виплачених за період до місяця відновлення їх виплати, внутрішньо переміщеним особам та особам, які відмовилися відповідно до пункту 1 частини першої статті 12 Закону України “Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб” від довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи і зареєстрували місце проживання та постійно проживають на контрольованій Україною території, затверджений постановою КМ України № 1165 від 10 листопада 2021 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-poryadku-viplati-pensij-shchomisyachnogo-dovichnogo-groshovogo-utrimannya-ne-viplachenih-za-period-i101121-1165>

19. Постанова КМ України «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1999 р. № 1596 і від 5 листопада 2014 р. № 637» № 999 від 22.09.2021р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/999-2021-%D0%BF#n2>

20. Проект Закону про Державний бюджет України на 2022 рік, реєстраційний № 6000 від 15.09.2021 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72775

21. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України» (щодо виборчих прав внутрішньо переміщених осіб та інших мобільних всередині країни громадян)» / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61425

22. Розпорядження КМ України «Про схвалення Стратегії інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження середньострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2024 року» № 1364-р від 28.10.2021 р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-integraciyi-v-a1364r>

23. Стратегія інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2020 року, затверджена Розпорядженням КМУ № 909-р від

15.11.2017 р.: [Электронный ресурс]. – Режим доступа :
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/909-2017-%D1%80#Text>

ДОДАТКИ

Додаток А

Кодекс академічної доброчесності здобувача освіти Херсонського державного університету

КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ХЕРСОНЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Я, Нестеренко Валерія Олександрівна,
учасник(ця) освітнього процесу Херсонського державного університету, УСВІДОМЛЮЮ, що академічна доброчесність – це фундаментальна етична цінність усієї академічної спільноти світу.

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй освітній і науковій діяльності **ЗОБОВ'ЯЗУЮСЯ**:

- дотримуватися:
 - вимог законодавства України та внутрішніх нормативних документів університету, зокрема Статуту Університету;
 - принципів та правил академічної доброчесності;
 - нульової толерантності до академічного плагіату;
 - моральних норм та правил етичної поведінки;
 - толерантного ставлення до інших;
 - дотримуватися високого рівня культури спілкування;
- надавати згоду на:
 - безпосередню перевірку курсових, кваліфікаційних робіт тощо на ознаки наявності академічного плагіату за допомогою спеціалізованих програмних продуктів;
 - оброблення, збереження й розміщення кваліфікаційних робіт у відкритому доступі в інституційному репозитарії;
 - використання робіт для перевірки на ознаки наявності академічного плагіату в інших роботах виключно з метою виявлення можливих ознак академічного плагіату;
- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного й підсумкового контролю результатів навчання;
 - надавати достовірну інформацію щодо результатів власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використаних методик досліджень та джерел інформації;
 - не використовувати результати досліджень інших авторів без використання покликань на їхню роботу;
 - своєю діяльністю сприяти збереженню та примноженню традицій університету, формуванню його позитивного іміджу;
 - не чинити правопорушень і не сприяти їхньому скоєнню іншими особами;
 - підтримувати атмосферу довіри, взаємної відповідальності та співпраці в освітньому середовищі;
 - поважати честь, гідність та особисту недоторканність особи, незважаючи на її стать, вік, матеріальний стан, соціальне становище, расову належність, релігійні й політичні переконання;
 - не дискримінувати людей на підставі академічного статусу, а також за національною, расовою, статевою чи іншою належністю;
 - відповідально ставитися до своїх обов'язків, вчасно та сумлінно виконувати необхідні навчальні та науково-дослідницькі завдання;
 - запобігати виникненню у своїй діяльності конфлікту інтересів, зокрема не використовувати службових і родинних зв'язків з метою отримання нечесної переваги в навчальній, науковій і трудовій діяльності;
 - не брати участі в будь-якій діяльності, пов'язаній із обманом, нечесністю, списуванням, фабрикацією;
 - не підроблювати документи;
 - не поширювати неправдиву та компрометуючу інформацію про інших здобувачів вищої освіти, викладачів і співробітників;
 - не отримувати і не пропонувати винагород за несправедливе отримання будь-яких переваг або здійснення впливу на зміну отриманої академічної оцінки;
 - не залякувати й не проявляти агресії та насильства проти інших, сексуальні домагання;
 - не завдавати шкоди матеріальним цінностям, матеріально-технічній базі університету та особистій власності інших студентів та/або працівників;
 - не використовувати без дозволу ректорату (деканату) символіки університету в заходах, не пов'язаних з діяльністю університету;
 - не здійснювати і не заохочувати будь-яких спроб, спрямованих на те, щоб за допомогою нечесних і негідних методів досягти власних корисних цілей;
 - не завдавати загрози власному здоров'ю або безпеці іншим студентам та/або працівникам.

УСВІДОМЛЮЮ, що відповідно до чинного законодавства у разі недотримання Кодексу академічної доброчесності буду нести академічну та/або інші види відповідальності й до мене можуть бути застосовані заходи дисциплінарного характеру за порушення принципів академічної доброчесності.

05.09.2019
(дата)

(підпис)

Валерія Нестеренко
(ім'я, прізвище)